

Напряом оцінювання
«Освітнє середовище закладу освіти»
2022/2023 н.р.

1. Забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці.

Прилуцький ліцей № 1 ім. Г. Вороного має два корпуси загальною площею 9199,4 м² (I корпус - 3359,8 м², II корпус - 5839,6 м²). Заклад є потужним, у якому навчається 890 учнів, працює 68 педагогічних працівників. Середня наповнюваність класів – 27 учнів.

Територія та приміщення ліцею чисті й охайні, відсутні колючі дерева, кущі, рослини з отруйними властивостями, нагромадження сміття та будівельних матеріалів. Територія ділянки закладу не освітлюється у вечірній та нічний час, хоча має все необхідне для цього. Дана проблема на сьогодні є актуальною для всього міста, адже вуличне освітлення відсутнє по всьому місту. Огляд території щодо її безпечності для організації освітнього процесу здійснюється керівником щоденно.

Територія закладу недоступна для несанкціонованого заїзду транспорту. На території при в'їзді у ворота є господарська зона для стоянки транспорту працівників гімназії, про що вказує відповідна табличка. Приміщення ліцею не доступні стороннім особам, оскільки у фое I та II корпусів постійно протягом робочого часу знаходиться черговий. У приміщення закладу допускаються тільки учасники освітнього процесу або окремі особи виключно з дозволу директора. Для початкової школи облаштовані: бесідка, зона для проведення уроків та заходів на подвір'ї. Проте бажано облаштувати додаткові ігрові майданчики саме для здобувачів освіти початкової школи. Майданчики для заняття спортом та фізичної активності наявні: футбольне та волейбольне поля, рукохід, турніки, площадки для стрибків у довжину та висоту. Обладнання майданчиків нове, справне, без пошкоджень, відсутні ями. Футбольне та волейбольні поля огорожені, наявні розмітка, сітка. За результатами анкетування переважна більшість учнів та батьків задоволені створеними умовами для навчання і оцінюють на достатньому рівні: облаштування території (92% учнів та 94% батьків); чистоту навчальних кабінетів (93% учнів та 94% батьків).

Кількість учнів закладу освіти (881) не перевищує його проєктну потужність, ліцензований обсяг становить за рівнем «Початкова освіта» - 400, за рівнем «Базова середня освіта» - 500, «Профільна середня освіта» - 180.

Навчальні кабінети початкової школи непрохідні. Приміщення початкової школи розташовані у I корпусі на I та II поверхах, учнів 5-6 класів – на II поверсі I корпусу.

Коридор II поверху перекрито дверима для того, щоб учні 5-6 класів не могли перешкоджати освітньому процесу в початкових класах і навпаки. Здобувачі освіти 7-11 класів навчаються окремо у II корпусі. Учні 1-4 класів роздягаються у своїх навчальних кабінетах, для цього у них облаштовані шафи для одягу та взуття. Санітарні вузли для здобувачів освіти початкової школи розміщені на I поверсі окремо для хлопчиків та дівчаток по 4 кабінки. У туалеті для дівчаток 3 з 4 кабінки мають двері. Туалет для хлопчиків потребує ремонту (оновлення плитки, встановлення дверей, пісуарів тощо). Зазначена потреба постійно подається адміністрацією як бюджетна пропозиція засновнику. Туалети обох корпусів обладнані спеціальним санітарно-технічним обладнанням (сушилки, йоршики, сміттєві корзини, туалетний папір, мило). На першому поверсі II корпусу облаштований туалет для учнів з ООП (які пересуваються на візках): наявні поручні, кнопка виклику для надання допомоги – у тренерській. Утримуються туалети в належному стані, що підтверджує й анкетування учнів та батьків, переважна більшість яких оцінила чистоту туалетних кімнат на достатньому рівні (81% учнів та 76% батьків). Хоча туалети є доступними для інших вікових груп, але цей момент передбачений адміністрацією закладу і учні 1-4 та 5-6 класів розведені у часі дзвоників на перерви.

У зв'язку з воєнним станом у сховищі облаштовані навчальні приміщення для 2-Б, 1-В, 4-Б, 4-А, 2-А, 10-А класів, у яких учні можуть продовжувати навчання до закінчення сигналу «повітряної тривоги».

У приміщеннях закладу комфортний повітряно-тепловий режим (на момент перевірки середня температура становила у I корпусі 21⁰ С, у II корпусі – 24⁰С). Освітлення у приміщеннях II корпусу досить гарне, проте у I корпусі не забезпечено належне освітлення окремих класних приміщень (у кабінеті 207 перегоріли майже всі лампи, у кабінеті 106 освітлення потребує встановлення додаткових ламп). За результатами анкетування переважна більшість учнів та батьків оцінюють температурний режим на достатньому рівні (71,5% учнів та 77,9% батьків).

У закладі освіти є робочі місця для педагогічних працівників (учительська для учителів початкової школи та учительська у I корпусі для вчителів старшої школи, учительська у II корпусі, є лаборантські

біля навчальних кабінетів.). Кожен учитель має персональне робоче місце. Наявні місця для відпочинку учнів на перервах (облаштовані лавками фое I корпусу та II корпусу, у II корпусі є додатково м'які пуфи у фое, на поверхах I та II корпусів знаходяться м'які лавки для сидіння). У закладі забезпечене централізоване постачання питної води (наявні питні фонтанчики). Проте за умовами карантину і обмежувальних заходів питні фонтанчики не працюють, учні ходять до ліцею зі своєю водою.

Здійснюється щоденне вологе прибирання усіх приміщень у відповідності до санітарних норм.

Приміщення їдальні, столи, лавки, місце видачі готових страв миються регулярно, проте приміщення харчоблоку потребує капітального ремонту. Зазначена потреба постійно подається адміністрацією як бюджетна пропозиція засновнику. У їдальні є рукомийники, рідке мило, електричні рушники. Столи їдальні сервіровані підставками для ложок та виделок, проте немає серветок. До учасників освітнього процесу доступне щоденне та перспективне меню, які розміщені на стенді у їдальні. Буфету в ліцеї немає. В асортименті повністю відсутні ковбасні вироби, консервована продукція, окрім огірків прямого посолу. Дотримуються санітарно-гігієнічні вимоги на всіх етапах реалізації продукції. Ведеться журнал, в якому зазначається дата надходження та термін зберігання продукції. Продукти завозяться на тиждень. Прострочки не виявлено.

Організація харчування у закладі сприяє формуванню культури здорового харчування у здобувачів освіти. Проводяться бесіди з учнями класними керівниками щодо здорового харчування, у їдальні наявний стенд, на якому міститься інформація про культуру харчування, розміщена «тарілка здорового харчування». Спостерігається тенденція до покращення умов харчування. Переважна більшість учасників освітнього процесу задоволені умовами харчування і оцінюють на достатній рівень (42,3% батьків та 78,4% учнів).

Заклад освіти забезпечений навчальними кабінетами і приміщеннями, необхідними для реалізації освітньої програми та забезпечення освітнього процесу. У гімназії наявні: актові зала, спортивна зала, хореографічна зала, тренажерний зал, кабінет фізики, хімії, біології, географії, 4 кабінети інформатики, 2 кабінети іноземної мови, майстерня хлопчиків, швейна майстерня, кабінет кулінарії, 13 приміщень для класів початкової ланки. Усі кабінети забезпечені телевізорами, комп'ютерною технікою. У кабінетах хімії, фізики, географії є інтерактивні панелі, у двох кабінетах математики, біології, 3 кабінетах інформатики, 2 кабінетах початкової школи – інтерактивні дошки. У приміщеннях наявні акти-дозволи на проведення занять.

Інструктажі з охорони праці та безпеки життєдіяльності для учнів проводяться, переглядаються вчасно. 34,5 % учнів підтвердили, що вчителі та керівництво гімназії регулярно інформують їх щодо правил охорони праці, техніки безпеки під час занять, пожежної безпеки, правил поведінки під час надзвичайних ситуацій, із залученням спеціальних служб, 53,4% відмітили, що вчителі їх регулярно інформують під час проведення навчальних занять, 10,3% - у поодиноких випадках, учнів, яких ніколи не інформують – 1,7%. Наявні інструкції з пожежної безпеки та ОП по кабінетах.

В ліцеї наявні розроблені інструктажі з ОП та БЖД та затверджено відповідними наказами:

1. Інструкція з БЖД для учнів (наказ №20 від 25.01.2021), створено додаток до інструкції (наказ №193 від 30.12.2022)
2. Про затвердження інструкцій з ОП (наказ №53 від 28.02.2023)
3. Про організацію проведення інструктажів, навчання з питань ОП та БЖД в ліцеї (затвердження програм та правил) (наказ №192 від 30.12.2022)
4. Про порядок проходження працівниками інструктажу з питань пожежної безпеки (перегляд та затвердження інструкцій) (наказ №191 від 30.12.2022)

У класних журналах проведено та записано вступні інструктажі. В умовах воєнного часу дати інструктажу відповідають першій даті виходу на офлайн навчання (різні класи виходили на навчання в різні дні). Учні 9-11 класів проходять інструктаж з особистим підписом у журналі.

Спортивні зали та окремі кабінети, що мають підвищену небезпеку під час здобування освіти, мають власні журнали інструктажів з БЖД, де також ставлять підпис учні 9-11 класів. В умовах воєнного стану інструктажі проведені на 1 уроці, що відбулись дистанційно, але є також проведені окремо також на 1 уроці очного навчання. Журнали оформлено з наскрізною нумерацією, згідно вимог.

1. Хореографічна зала. Журнал розпочато від 13.09.2021. В ній працюють переважно діти молодшої ланки та проводиться гурткова робота.

2. Спортивна зала (корпус 2). Наявно 2 журнали інструктажів: перший розпочато 16.11.2020 – закінчено 31.10.2022; другий розпочато 26.09.2022, тобто порушено хронологія проходження інструктажів. Хореографічна зала та спортивний зал використовуються за призначенням.
 3. Кабінет 3.7 (інформатика). Журнал розпочато від 21.12.2020
 4. Кабінет 3.8 (інформатика) Журнал розпочато від 12.09.2022
- Кабінети інформатики використовуються за призначенням – тільки для проведення уроків інформатики.
5. Кабінет 2.1 (фізика). Журнал розпочато від 01.09.2014 – закінчено 15.03.2023
 6. Кабінет 3.1 (хімія). Журнал розпочато від 01.09.2022

Кабінети фізики та хімії в умовах карантину використовуються як класні кімнати, де працюють окремі класи, тому журнали інструктажів для роботи в кабінетах є формальними. Уроки фізики та хімії проводяться у різних класах, обладнання та реактиви для лабораторних та практичних робіт переноситься по різних кабінетах. У приміщеннях, що не призначені для цього, відсутнє місце для розташування обладнання, що є порушенням правил ТБ.

У ході перевірки журналів з БЖД було виявлено, що вчителем Немировичем В.В. не зафіксовано проведення інструкцій з БЖД для учнів 8В класу та 9Б класів у відповідному журналі в майстерні хлопчиків.

Вчителем інформатики Каревіним М.С. дати проведення інструкцій не співпадають з датами виходу учнів на офлайн навчання.

Інструктажі з охорони праці, інструктажі з пожежної безпеки з працівниками ліцею проводяться систематично (відповідно до записів у Журналі реєстрації інструктажів з питань пожежної безпеки, журналі реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці). З новоприбулими працівниками ліцею проводиться вступний та первинний інструктаж, про що засвідчують відповідні записи в журналах. Працівники ліцею проходять онлайн навчання щодо надання домедичної допомоги, реагування на випадки травматизму або погіршення самопочуття здобувачів освіти та працівників під час освітнього процесу, що підтверджено сертифікатами (57% педагогічних працівників пройшли навчання). 98% педагогічних працівників стверджують, що регулярно проводяться навчання та інструктажі. У закладі наявні вогнегасники (100), які проходять перевірку та обслуговування один раз на рік (остання перевірка була 05.05.2023р.), про що засвідчує запис у журналі «Обліку вогнегасників». Крім того, відповідальною особою за пожежну безпеку в закладі один раз на місяць здійснюється перевірка вогнегасників, про що засвідчують відповідні записи у журналі «Обліку вогнегасників». Пожежних щитів у закладі 6 (у I корпусі – 1, у II корпусі – 3, на території гімназії - 2), які укомплектовані відповідно до вимог.

У ліцеї та на його території порушуються правила заборони куріння. Неодноразово у туалетних кімнатах (чоловічих і жіночих) зафіксований факт наявності відповідного запаху та диму від куріння електронних сигарет. Хоча є наказ по гімназії «Про заборону тютюнопаління у гімназії» № 43-г від 31.08.2022р.

В комп'ютерних кабінетах встановлено розширення AdBlock до браузера Google Chrome, що блокує рекламу та спливаючі вікна. Через відсутній доступ до налаштувань роутера нема можливостей системно заблокувати небажані сайти. Комп'ютери в класі інформатики (каб. 204, 207) не облаштовані технічними засобами та інструментами контролю за безпечним користуванням мережею Інтернет.

Переважає більшість здобувачів освіти та їхні батьки поінформовані закладом освіти щодо безпечного використання мережі Інтернет. З батьками проводиться профілактична робота щодо попередження кібербулінгу, результати анкетування вказують, що іноді проводиться робота з батьками – 35% відсотків опитаних, ніколи- 14%, часто – 23%, постійно – 28%. Просвітницька робота щодо безпечного використання мережі Інтернет, теж проводиться про це стверджує близько 26 % опитаних батьків. 65,5 % учнів про безпеку в Інтернеті дізнаються на інформаційних заходах, 19% - лише на уроках інформатики.

У закладі освіти здійснюється робота з адаптації та інтеграції учнів до освітнього процесу, педагогічних працівників до професійної діяльності. 75% батьків вважають, що в дітей не виникало проблем з адаптацією до умов закладу освіти.

98,8% учителі погоджуються з твердженням, що в ліцеї здійснюються заходи, які допомагають педагогічним працівникам адаптуватись до змін умов праці.

Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації

У ліцеї проводиться системна робота зі створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації. На сайті закладу освіти оприлюднено розроблений План заходів із запобігання булінгу (цькування). Усі заходи в закладі проводяться регулярно відповідно до Плану. Наприклад: 01.02 – бесіди з учнями «Конфлікти та шляхи їх вирішення» (Шматко Г.В., Глушак Г.П.); 14.02 – бесіда «Конфлікти та їх шляхи вирішення» (Шматко Г.В., Глушак Г.П.); 02.05 – дискусія «Принципи і цінності сучасної молоді» (учні 10 класів, Глушак Г.П.); 04.05 – година спілкування «Безконфліктне середовище» (8 класи, Шматко Г.П.); 08.05 – перегляд відео «Вирішуємо конфлікти та будемо мир навколо себе» (8 класи, Глушак Г.П.) тощо.

У закладі освіти здійснюється системна робота з виявлення, реагування та запобігання булінгу (цькування) та будь-яким проявам насильства. Педагогічні працівники та керівництво закладу систематично організовують заходи із запобігання та протидії булінгу (цькування). Це підтверджують результати анкет педагогічних працівників та учнів. Педагогічні працівники вказали, що для запобігання проявам дискримінації вони проводять виховні бесіди, відеолекторії, круглі столи, консультації, тематичні години спілкування.

Здобувачі освіти в анкеті вказали, що найчастіше інформацію про те, що таке булінг, інші форми насильства вони отримують від педагогічних працівників.

Більшість з опитаних батьків стверджують, що у закладі освіти проводиться робота з попередження та зниження рівня дискримінації й насилля.

Здобувачі освіти та педагогічні працівники вважають освітнє середовище безпечним і психологічно комфортним. Так, це підтверджують 91% опитаних учнів, які почуваються в гімназії безпечно і психологічно комфортно, не відчують насильства. Проте 9% учнів вказали, що здебільшого не почуваються в безпеці. 1 учень (0,9%) вказав, що часто відчуває агресію і кепкування щодо себе, 2 учнів (1,7%) вказали, що постійно відчувають цькування і це є причиною того, що вони не хочуть відвідувати ліцею.

73,4% опитаних батьки стверджують, що їхні діти йдуть до ліцею охоче, з радістю, в піднесеному настрої, 7,5 % вказали, що діти йдуть до школи неохоче, 0,5% вказали, що діти йдуть до закладу в пригніченому настрої.

Педагогічні працівники систематично проходять онлайн-навчання з протидії булінгу на платформах EdEra, Prometheus та ін. За період 2022/2023 н.р. 10 педагогічних працівників (6,8%) пройшли таке навчання. Також ознайомлюються з нормативно-правовими документами щодо виявлення ознак булінгу та рекомендаціями щодо профілактичної роботи по попередженню булінгу (цькування), що розміщені на Google-диску ліцею. Психолог ліцею Глушак Г.П. систематично викладає різноманітні матеріали на сайті гімназії та у соціальних мережах Facebook щодо розпізнавання, запобігання та протидії булінгу (цькування).

Психологічна служба ліцею здійснює системну роботу з виявлення, реагування та запобігання булінгу (цькування), іншому насильству. Систематично проводяться діагностування, індивідуальна робота, тренінгові заняття. З 04 січня 2019 року ведеться журнал звернень та повідомлень про жорстоке поводження з дітьми або загрозу його вчинення. На сьогодні є одне звернення матері Рудик Софії (учениця 1-Б класу) щодо вчинення булінгу (цькування) стосовно її доньки (лист управління освіти і науки облдержадміністрації від 02.03.2023 №01-14/38). З даного приводу було скликано комісію з розгляду випадку булінгу (цькування) (наказ №54 від 03.03.2023), повідомлено Службу у справах дітей міської ради, Центр соціальної служби Прилуцької міської ради Чернігівської області, Прилуцький районний відділ поліції ГУНБ. На засіданні комісії факт булінгу не встановлено (протокол №1 від 06.03.2023).

Практичний психолог Глушак Г.П. та педагог соціальний ліцею Шматко Г.В. здійснюють соціально-психологічний супровід освітнього процесу в ліцеї відповідно до чинних нормативно-правових документів. Діагностичне обстеження дітей здійснюють за наявності дозволу батьків або осіб, які їх замінюють. При діагностичному обстеженні коректно використовують психологічний інструментарій, дотримуючись положень Етичного кодексу психолога та Положень про експертизу психологічного та соціологічного інструментарію, що застосовується у навчальних закладах. А саме, здійснюють: з учнівською молоддю тренінгові форми роботи щодо формування цілісної особистості; супровід адаптації учнів 1-х класів НУШ; сприяють забезпеченню наступності між дошкільною та початковою ланкою; супровід адаптації п'ятикласників до навчання в середній ланці; супровід адаптації учнів 10-х класів до навчання в профільній школі; супровід адаптації

новоприбулих учнів. Проводять діагностичні дослідження вибору профілю навчання та професійного визначення молоді, діагностичні дослідження, профілактичну та корекційну роботу згідно плану. Надають консультації, ведуть просвітницьку роботу серед учасників освітнього процесу. Забезпечують якісний соціально-психологічний супровід процесу навчання та виховання дітей «вразливих» категорій. Проводять заходи щодо профілактики негативних явищ в учнівському середовищі. Забезпечують соціально-психологічний супровід дітей із особливими потребами. Співпрацюють з класними керівниками.

Практичним психологом Глушак Г.П. протягом року проводилася корекційно-відновлювальна та розвивальна робота: корекційні вправи по корекції емоційних станів учнів вимушених переселенців, тренінги по подоланню агресивності учнів, вправи по корекції самооцінки, онлайн-години психолога «Твоя суперсила», для учнів що навчаються за інклюзивною формою навчання, тренінг «Добро починається з тебе» тощо.

Педагог соціальний Шматко Г.В. для учнів підоблікових категорій протягом року провела: квест «Зупинемо булінг разом!», диспут «Алкоголь і злочин. Чи можна між ними поставити знак рівності?», години спілкування - «Булінгу СТОП!», «Діти мають право ...», «Шкідливі звички життя в задоволення», флешмоби «Квітка толерантності», «Зупинемо насилля разом», «круглий стіл» «Мій безпечний світ».

Оформлені соціальні паспорти всіх класів, які містять інформацію про кожну дитину, відповідно до кодів складної життєвої ситуації. На підставі соціальних паспортів класів оформлено соціальний паспорт ліцею.

Психологічною службою створені окремі рекомендації щодо педагогічної підтримки дітей із багатодітних та малозабезпечених родин, дітей, які перебувають на інклюзивній формі навчання, дітей з інвалідністю.

Просвітницька та консультативна робота з учителями та батьками дітей, які потребують особливої уваги, фіксується практичним психологом Глушак Г.П., педагогом соціальним Шматко Г.В. у журналах щоденного обліку роботи та протоколах індивідуальних консультацій. Зокрема, практичним психологом Глушак Г.П. були проведені такі заходи: консультування батьків і вчителів «Інклюзивна освіта - засіб соціалізації дітей з особливими потребами», «Про покарання та заохочення в сім'ї», «Що робити, якщо цькують вашу дитину?», «Життя - найвища цінність», «Толерантність в нашому житті» (співпереживання по відношенню до дітей – вимушених переселенців та їх сімей), «Шляхи безпеки в Інтернеті», «Сім'я-джерело психічного здоров'я дитини», «Вмій сказати НІ!», онлайн-консультування «Як навчитися опановувати себе та керувати своїми емоціями», «Як подолати апатію під час карантину», «Здоровий спосіб життя - складова реалізації творчої особистості».

З метою подолання булінгу в учнівському середовищі проведена акція для учнів 5-11 класів «Синя стрічка проти насильства», імітаційна гра для учнів 5 класів «Якщо тебе ображають», консультування учнів «Не допускай насильства над іншим», «Навчись себе цінувати», тренінги «Подорож країною Толерантності» (1 класи), «Толерантність - шлях до гуманізму» (10 класи), відео-вікторина «Ми - толерантні» (5 класи), година психолога «Як не стати жертвою сексуального насильства?» (10 класи).

Діти та підлітки є особливо вразливою групою. З метою профілактики негативних поведінкових реакцій з дітьми-вимушеними переселенцями та батьки яких є учасниками бойових дій педагогом соціальним Шматко Г.В. проведені такі заходи: диспут «Булінг чи конфлікт», година спілкування «Будь толерантним завжди», відеосалон «Не стань товаром на шляху до мрії», година спілкування «Здоров'я – це сучасно», на Goole-диску розміщені матеріали «Безпечний інтернет», поради «б вправ проти стресу», «Як швидко заспокоїти себе та інших», «Стрес-дистрес - як з цим впоратися». Надано фотоматеріали проведених заходів.

Робота соціально-педагогічної служби протягом року була спрямована на оптимізацію освітнього процесу, підготовку дітей до дорослого життя, створення атмосфери безпеки, захисту прав та інтересів дітей, надання психологічної та соціально-педагогічної підтримки всім учасникам освітнього процесу відповідно до цілей та завдань системи освіти.

З метою запобігання різним проявам насильства у ліцеї здійснюється аналіз причин відсутності здобувачів освіти на заняттях та вживаються відповідні заходи (наказ від 30.12.2022 №183 «Про підсумки виховної роботи»). Щодня до 9 години класні керівники подають інформацію про відсутність учнів на заняттях, вказуючи причину відсутності педагогу соціальному Шматко Г.В., яка веде журнал відвідування учнями навчальних занять. Прикро констатувати, але є поодинокі випадки коли батьки залишають дітей вдома без поважних на те причин, потім надають пояснювальні записки, вказуючи причину відсутності – сімейні обставини. Але переважна більшість пропусків занять –

хвороба, після одужання учні надають відповідні довідки, які зберігаються у медичного працівника Каленіченко М.В.

Правила поведінки учасників освітнього процесу в закладі освіти забезпечують дотримання етичних норм, повагу до гідності, прав і свобод людини.

У ліцеї розроблені Правила поведінки, спрямовані на формування позитивної мотивації у поведінці учасників освітнього процесу та реалізацію підходу, заснованого на правах людини.

Правила поведінки затверджені та оприлюднені на сайті ліцею. У більшості класних приміщень є наявності правила класу, розроблені учасниками освітнього процесу.

За результатами опитування здобувачів освіти, огляду навчальних кабінетів 90,2% учнів ознайомлені з правилами поведінки у навчальному закладі. У класах оформлені тематичні куточки з правилами поведінки, проте відсутні такі правила у 6-Б класі (класний керівник Бабенко Т.М.), 8-А класі (класний керівник Полоз В.П.), 8-Б класі (класний керівник Мороз В.О.).

Робочою групою під час спостереження за навчальними заняттями та поведінкою учнів під час перерв встановлено, що учасники освітнього процесу в основному дотримуються вимог щодо правил поведінки, але є окремі випадки вживання нецензурної лексики, штовхання, образи та плювання.

Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору

Адаптоване фізичне середовище для учнів з особливими освітніми потребами базується на принципах універсального дизайну та розумного пристосування. Облаштування території і розташування приміщень є безпечним. Створено можливість безперешкодного переміщення територією осіб з порушенням опорно-рухового апарату. Коридори, місця відпочинку, запасні виходи не захарашені.

У ліцеї забезпечено доступ лише до II корпусу для осіб з особливими освітніми потребами: побудовано пандус, підлога з рівним неушкодженим покриттям, проходи без порогів.

У I корпусі пандус відсутній, підлога дерев'яна, наявні пороги.

Дверні проходи дозволяють проїзд візком, проте відсутня можливість безперешкодного пересування між поверхами для людей з обмеженими можливостями (на даний момент дітей, які пересуваються на візку немає). Наявне контрастне маркування перед та на кінці сходів.

Доріжки, ігрові, спортивні майданчики адаптовані до використання всіма учасниками освітнього процесу.

У навчальних кабінетах є можливість вільного та зручного переміщення осіб з ООП; висота учнівських столів та стільців регулюється; шафи, полиці, стелажі надійно закріплені.

Туалети, які облаштовані відповідно до санітарно-гігієнічних вимог та утримуються в належному стані, частково пристосовані для потреб учасників освітнього процесу з особливими освітніми потребами: є перепади рівнів підлоги, не обладнані поручнями.

Туалет для осіб з ООП є у II корпусі біля басейну. Він має достатню площу, є поручні, частково спеціальне санітарно-технічне обладнання, є кнопка виклику для надання допомоги.

З метою створення комфортного простору для організації процесу навчання дітей з особливими освітніми потребами на основі застосування особистісно-орієнтованих методів навчання в ліцеї облаштовано ресурсну кімнату. Вона містить навчальну, соціально-побутову, ігрову зони та зону відпочинку; забезпечена дидактичними, навчально-методичними засобами навчання для якісної та ефективної допомоги дітям з особливими освітніми потребами. Є корекційні та наочні засоби для проведення розвивальних занять, матеріали для психологічного розвантаження, частково для соціально-побутового орієнтування. Приміщення ресурсної кімнати оснащено комп'ютерним обладнанням. Тут проводяться індивідуальні психолого-педагогічні та корекційні заняття.

У ресурсній кімнаті наявні та використовуються дидактичні засоби для осіб з особливими освітніми потребами: Телевізор Vinga L55UND21B, м'яка підлога, стерилізатор для зондів, математичний планшет, набір масажерів Су-джук, пірамідка, міжполушарні дошки, змінні трафарети, «Склади квадрат», геоборд, мозаїка танграм, палички Кюізенера, настільна лампа зі струбиною Сніжинка E27, зонд логопедичний по методиці Ф.А. Рау, дитячий світовий планшет Kids Toy для пісочної анімації, Ноутбук HP 250 G8 (45M75ES), системний блок, монітор, БФП EPSON L 3050 з Wi-Fi (C 11CF 46405).

На корекційних заняттях з ЛФК та ритміки вчитель-реабілітолог використовує спеціальне обладнання: орбітрек HouseFit магнітний з сидінням, велотренажер HouseFit HB 8230HPM, бігова доріжка EcoFit E-A600, шведська стінка FitLogicFL01, еспандер Rising, гімнастичний комплекс StreetGym, координаційна драбина PlajGame, лава для жиму з тягою і тренажерами RN-Sport, гімнастичні палки, фіт зальні м'ячі, «їжачки», спеціальні килимки, каремати та ін. Для покращення фізичного стану кожної конкретної дитини впроваджуються різні методики і спеціальні вправи: загально розвиваючі, з обладнанням та без обладнання, в русі та на місці, перед дзеркалом, вправи для запобігання сколіозу та профілактика порушень постави, лікувальні вправи для рук, ніг та тулуба, для розвитку сили м'язів спини та інші.

Забезпечена візуалізація призначених приміщень: підписані поверхи, вказаний напрямок руху до навчальних приміщень, позначені туалетні кімнати відповідно до статі, частково зроблена візуалізація на дверях навчальних кабінетів відповідно до їх специфіки. Проте відсутня візуалізація спортивної зали, тренажерного залу, актової зали, хореографічної зали.

У ліцеї до реалізації інклюзивного навчання залучаються всі необхідні фахівці (логопед, практичний психолог, соціальний педагог, реабілітолог тощо), налагоджена співпраця із ІРЦ міста (відповідно до угоди про співпрацю).

У закладі налагоджено співпрацю педагогічних працівників щодо навчання дітей з особливими освітніми потребами, учні забезпечені корекційними годинами відповідно до потреб, вказаних у висновку ІРЦ. Для дітей з особливими освітніми потребами затверджені індивідуальні навчальні плани, розроблені індивідуальні програми розвитку для кожної окремої дитини за участю батьків та команди психолого-педагогічного супроводу відповідно до висновків про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини.

Вчителі планують роботу під час проведення навчального заняття з урахуванням індивідуальних потреб учнів з особливими освітніми потребами: зміст навчальних програм адаптують, а вчителі 1-А та 1-В класів модифікують (фізичне виховання) зміст навчального матеріалу або час, відведений на виконання завдань, до індивідуальних освітніх можливостей учнів з особливими освітніми потребами; залучають до спільної роботи учнів з особливими освітніми потребами; дотримуються відповідності темпу навчального заняття індивідуальним навчальним можливостям учнів з особливими освітніми потребами; співпрацюють з асистентом учителя. Ця взаємодія починається зі складання індивідуальних навчальних програм розвитку дітей і постійно підтримується під час навчально-виховного процесу шляхом проведення співбесід із батьками, вчителями та спеціалістами, які працюють із цими дітьми. У результаті створюються умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами відповідно до індивідуальної програми розвитку та з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.

Учні з особливими освітніми потребами забезпечені психолого-педагогічним супроводом (наказ № 66-г від 01.09.2022). Відстежується результативність діяльності команд психологічно-педагогічного супроводу – у 2022-2023 н.р. проведено по 4 засідання по кожній дитині окремо.

У ліцеї створені умови для залучення асистентів вчителя в освітній процес: спостереження асистента за дитиною з метою вивчення її індивідуальних особливостей, схильностей, інтересів і потреб; участь у підготовці індивідуального навчального плану та індивідуальної навчальної програми; оцінювання спільно з учителем рівня досягнення кінцевих результатів навчання, передбачених індивідуальною програмою розвитку; надання інформації батькам і педагогічним працівникам щодо особливостей розвитку дитини з особливими освітніми потребами.

Налагоджено тісний контакт і співпраця з інклюзивно-ресурсним центром для залучення спеціалістів до необхідної підтримки дітей під час здобуття освіти. Вчителі інклюзивних класів були запрошені на зустріч із фахівцями центру, на якій спільно проаналізували діагностичну, організаційну, навчально-розвивальну, прогностичну та консультативну функції інклюзивно-ресурсного центру щодо психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами.

Спостереження за освітнім середовищем показало, що наявне обладнання й засоби навчання переважна більшість педагогічних працівників використовує для формування ключових компетентностей та наскрізних умінь учнів. Хоча учні в анкетуванні зазначили, що під час навчання та позаурочних заходів використовується лабораторне обладнання (постійно – 18%, часто – 33%, іноді – 53%, ніколи – 8%), мультимедійне обладнання (постійно – 43%, часто – 44%, іноді – 21%, ніколи – 3%), комп'ютерна техніка та програми (постійно – 52%, часто – 40%, іноді – 16%, ніколи – 3%), інтернет (постійно – 43%, часто – 36%, іноді – 22%, ніколи – 11%), візуалізація корисної інформації (постійно – 45%, часто – 41%, іноді – 22%, ніколи – 5%), наочність (постійно – 34%, часто – 38%, іноді – 33%, ніколи – 4%), спортивна зала/спортивний майданчик (постійно – 71%, часто – 25%, іноді – 11%, ніколи – 6%), спортивний інвентар (постійно – 71%, часто – 23%, іноді – 13%, ніколи – 4%). У ліцеї формуються навички здорового способу життя. Організовано гаряче харчування учнів згідно постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 року ✓ 305 "Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти".

Учні забезпечуються дворазовим гарячим харчуванням. Дітям пропонуються різноманітні овочеві салати, гарніри, страви з м'яса, фруктові соки, компоти. Щодня діти вживають яблука. Але, нажаль, весняне меню 2023, не передбачає салатів із сезонних овочів, учням пропонують квашену, тушковану капусту, та салати з варених овочів.

Значно знижено вживання учнями гарнірів з картоплі, хліб у їдальні виключно цільнозерновий, а солодкий чай замінено фруктові соки та компоти. Один раз на тиждень учням пропонують питний йогурт та страви з кисломолочного сиру. Також учні вживають варені яйця та хліб з твердим сиром. Велику увагу в закладі приділяють фізичній активності учнів. Діти мають можливість проводити різноманітні рухові вправи на перервах у холі закладу, а в теплу пору року на подвір'ї. Класоводи проводять з учнями руханки та різні фізичні вправи впродовж навчального процесу.

У ліцеї створено простір інформаційної взаємодії та соціально-культурної комунікації учасників освітнього процесу.

Бібліотека ліцею має два приміщення. Перше - архів, де зберігають підручники, а друга – медіацентр для здобувачів освітнього процесу.

У медіацентрі здійснюється інформаційний пошук і бібліографічне інформування, оперативне задоволення освітніх, виробничих, духовних та культурних потреб усіх категорій користувачів.

Серед наочних форм популяризації книги найважливіше місце посідає книжкова виставка – один із засобів впливу на інформаційну поведінку читача. Тому в бібліотеці вся нова, цікава література, особливо для учнів, викладається у формі виставок.

У приміщенні медіацентру знаходиться релаксаційна зона, де учні кожного разу створюють щось своїми руками, грають у настільні ігри, малюють, грають у шахи й шахмати, викладають пазли. Облаштований осередок для читання, виконання проектної роботи, спілкування. Використовується простір бібліотеки для проведення уроків, інформаційно-просвітницьких заходів, неформального спілкування.

У приміщенні є технічні засоби для проведення заходів: телевізор, ноутбук, багатофункціональний пристрій, ламінатор. Кожен охочий має змогу скористуватися Інтернет ресурсами та працювати в режимі on-line, відвідувати різні Інтернет-семінари та інше.

У сучасному інформаційному середовищі важливу роль відіграє й шкільний бібліотекар. Від якого, нарівні з учителями, в першу чергу залежить можливість реального підвищення інформаційної культури учнів. Тому шкільний бібліотекар постійно консулює школярів щодо того, як визначати точність, достовірність знайденої інформації, підтримує дружельюбну атмосферу, є в курсі новинок та вміє все нове й корисне донести до читача, намагається організувати відпочинок так, щоб кожен знайшов собі цікаве й змістовне заняття в медіацентрі, докладає чимало зусиль для того, щоб бібліотека мала позитивний імідж, естетичне оформлення. Завжди рада своїм читачам різного віку, яких у нашій бібліотеці нараховується 900 чоловік, а для найменших читачів є дитячий куточок, в якому малеча може гратися, малювати, читати, розвивати свої творчі здібності. Відповідно книговидача становить 600 примірників книг, а відвідування – 540 чоловік на місяць.

Тісно співпрацює з вихователями групи подовженого дня, психологом, соціальним педагогом. Відповідно до річного плану проводить різні заходи.

Шкільний бібліотекар підтримує дружні стосунки з працівниками Прилуцької дитячої бібліотеки, спільно з ними проводить зустрічі з прилуцькими письменниками.

Для найменших читачів - учнів перших класів, проводяться ранкові зустрічі з літературними героями, екскурсії, бібліотечні уроки “Перші кроки до бібліотеки”, на яких бібліотекар ознайомлює учнів із матінкою-книгою, основними правилами поведження в бібліотеці .

Відповідно до наказу МОН України щорічно в жовтні проводиться Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек.

У рамках проведення місячника проводяться круглі столи, бесіди, благодійні акції, презентації книг, дублер-шоу, ярмарки солідарності та інше.

Також традиційним є відзначення 14 лютого Міжнародного дня дарування книг. У цей день проводиться акція «Подаруй книгу бібліотеці», у якій активну участь беруть усі учнівські колективи.

Важливо не забувати, що сучасна шкільна бібліотека, яка діє як інформаційний центр у закладі освіти, безпосередньо покращує результати навчання, надаючи широкий спектр програм, послуг та ресурсів, які підтримують викладання та навчання

Проте у анкетах учнів вказали, що відвідують бібліотеку й медіа центр з метою: 32,8% - для отримання необхідної літератури та підручників, 5,2% - під час зустрічей з письменниками, виставок учнівських робіт, іншої культурної діяльності, 15,5% - використовують медіацентр для самопідготовки, проєктної роботи, консультацій, 61,2% учнів шкільною бібліотекою не користуються.

Крім того, у закладі створена та функціонує народознавча кімната, яка також використовується, переважно учителями початкових класів, в освітньому процесі.